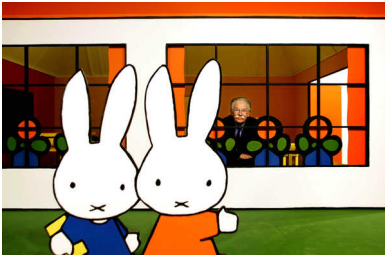

Met nijntje zijn we nu allemaal een beetje wees

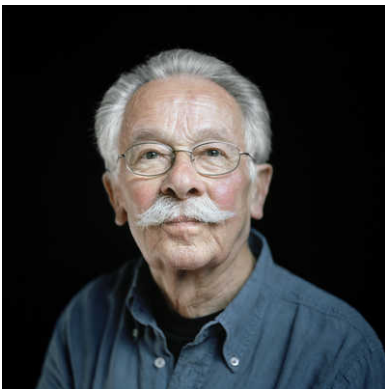
Dick Bruna opende in 2005 in Madurodam een expositie over nijntje, die dan haar 50ste verjaardag viert.

ANP

nijntje-fans leggen na het bekend worden van het overlijden van Dick Bruna bloemen bij het nijntje-beeld in Utrecht.

SEM VAN DER WAL

HOLLANDSE HOOGTE

UTRECHT

Zelfs premier Rutte stond stil bij het overlijden van nijntje-tekenaar Dick Bruna (89). De man die een figuurtje bedacht en perfectioneerde waar iedereen van hield: nijntje pluus.

JEROEN SCHMALE

Het konijntje-zonder-hoofdletter,

buiten Nederland over heel de wereld bekend als miffy, moet verder zonder haar geestelijk vader, Dick Bruna. Hij overleed op 89-jarige leeftijd in zijn stad: Utrecht.

In deze campagnetijd vol existentiële discussies rond onze nationale identiteit, dreef door het overlijden van de tekenaar gistermiddag plots een antwoord boven op de almaar terugkerende vraag wat ons nog bindt: een konijntje met twee stippen als ogen en een kruisje als mond. nijntje dus; verreweg de bekendste creatie van Dick Bruna.

Iedereen in Nederland kent het figuurtje. De boeken met de avonturen van nijntje heeft iedereen als kind gelezen, of anders toch zeker met de gebiologeerde (klein)kinderen op schoot. Iedereen, of je nu voor of tegen Wilders, Ajax, Patricia Paay of Zwarte Piet bent.

Iedereen is voor nijntje. En nijntje is er voor iedereen.

Daarom deelden zo veel mensen, nadat het overlijden van Bruna gistermiddag bekend werd, iets van nijntje op sociale media. Een plaatje uit een boek, een half opgesabbelde nijntje-knuffel, een gebreide nijntje-trui.

Daarom werd een cartoon van Ruben L. Oppenheimer honderden keren gedeeld op Facebook en Twitter: op die prent slaat de sippe je-weet-wel-kater een poot om de betraande nijntje. De oranje kater weet hoe dit peilloze verdriet voelt; het is morgen een maand geleden dat zijn geestelijk vader, Jan Kruis, stierf.

Daarom ook stond premier Mark Rutte in Den Haag stil bij het heengaan van Bruna. Hij roemde zijn werk, schaarst dit 'absoluut' onder nationaal cultuuroed. „Zo veel jonge mensen hebben

hiernaar gekeken en hiervan genoten." Ook vertelde Rutte over een bezoek aan Japan 'waar Dick Bruna echt een nationale held is en nijntje een nationaal begrip'.

Aan die populariteit, die in Azië aan histerie grenst, heeft Hendrik Magdalenus Bruna (roepnaam Dikkie omdat hij een mollige baby was) nooit kunnen en willen wennen. Huilende Zuid-Koreaanse meisjes voor zijn atelier, niet ver van de Dom. Grienende Japanse bezoekers in het nijntje museum, iets verderop in de Utrechtse binnenstad; wat moest hij daar nu mee?

Bezoek in zijn atelier duldde hij amper, gesprekken over koetjes en kalfjes ging hij liever uit de weg. Bekentenis, in het Belgische magazine Knack in 2005: „Ik heb ook nooit zo'n ontzettend goed contact met kinderen gehad. Ik hou er wel van, ben gek op mijn eigen kleinkinderen, maar ik wilde in de eerste plaats een mooi prentenboek maken. Twaalf mooie prenten die je eruit zou kunnen lichten en ophangen. En een verhaaltje dat de prenten verbindt."

Daar draaide zijn leven om, sinds hij in 1955 zijn eerste schetsen van het konijn maakte: een monomane hang naar regelmaat en perfectie.

De omzetcijfers rond het nijntje/miffy-imperium mogen dan duizelingwekkend zijn - zakenblad Quote schat Bruna's vermogen op 55 miljoen euro, goed voor de laatste plaats in de Quote 500 - er kwam geen eierdop of fietsbel met de beeltenis van het figuurtje op de markt zonder dat Bruna persoonlijk goedkeuring had gegeven. „En daar kon hij een zeikerd in zijn", begrijpt Toon van Driel, de man achter de FC Knudde-strips in deze krant.

„Het moest en zou perfect zijn - en anders ging het niet. Als er iets niet helemaal klopte, raakte hij

overstuur."

In NRC Handelsblad, in 2003, zei Bruna: „Ik heb vreselijke dingen gedaan. Dingen kapotgemaakt. Dat je opeens de borden op de stenen gooit."

In een documentaire over haar man merkte echtgenote Irene op: „Zijn leven thuis, dat hoort erbij. Maar het is nou niet zo dat we het ontzettend gezellig hebben, samen." En toch was hun huwelijk van meer dan een halve eeuw liefdevol. Elke ochtend perste Dick Bruna vers sinaasappelsap voor zijn vrouw. En elke ochtend legde hij een nieuw tekeningetje op het glas.

Regelmaat. Perfectie.

Bruna wilde vooral schetsen in zijn atelier. Schaven. Wikken. Wegen, net zo lang tot hij de perfecte nijn op papier had gekregen. Van Driel: „Zijn tekeningen waren het werk van een ziekelijk stilist, elke keer opnieuw het ultieme destillaat van iets waar hij heel lang mee bezig was geweest. Ik kan daar, met al mijn ongeduld, alleen maar een grenzeloze bewondering voor hebben. Hij is de Bob Dylan onder de Nederlandse striptekenaars. Een nieuw genre zelf bedenken, opbouwen en wereldberoemd maken. Een kunstenaar, absoluut."

In totaal bracht Bruna ruim 120 nijntje-boekjes uit, met 12 printen en zelfgeschreven teksten. Van Driel: „Ik schat dat hij op die woorden ook dagen zat te broeden."

De teksten zijn altijd vier regels, waarbij de tweede en laatste steevast rijmen en werden ook in ruim 40 andere talen uitgebracht.

Nu is nijntje plus wees. Oma plus ging al eerder dood. Het boekje rond die verdrietige gebeurtenis - lieve oma plus - werd in 1997 bekroond met een zilveren griffel en helpt veel kinderen het onbegrijpelijke te begrijpen als opa of oma sterft. En hun ouders ook.

Eerste rijm, in dit 90ste boek van

nijn:

nijntje was toch zo verdrietig

nijntje had een dikke traan

weet je waarom nijntje huilde?

oma plus was dood gegaan